

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

_____ Діброва А.Д.

“ ____ ” _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри організації підприємництва

та біржової діяльності

Протокол №6 від “14” травня 2020 р.

Завідувач кафедри

_____ Ільчук М.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**“КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ
СТРУКТУР”**

Спеціальність - 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

Факультет – економічний

Розробник – к.е.н., доцент Маршалок М.С.

Київ – 2020 р.

Опис навчальної дисципліни

“КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР”

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	07 – Управління та адміністрування	
Освітній ступінь	Другий (магістрський)-	
Спеціальність	076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов’язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	10 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	102 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	3 год. 5 год.	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформуванати у студентів теоретичні знання та практичні навички щодо управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур у сучасних умовах господарювання.

Завдання - вивчення теорії, вітчизняного і світового досвіду та управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур.

Предмет дисципліни – сучасні концепції, методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємницьких структур та управління нею.

Місце дисципліни в навчальному процесі підготовки магістрів. Теоретичною і методичною базою вивчення конкурентоспроможності підприємства є економіка підприємства, менеджмент, мікроекономіка та макроекономіка.

Знання та вміння, що формуються під час вивчення дисципліни. Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

теорію та практику управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур;

нормативно-правову базу регулювання конкуренції в Україні;

технологію аналізу ринку методом конкурентної діагностики;

теоретичні та практичні аспекти діагностики конкурентної позиції підприємницьких структур на ринку;

ключові методи і підходи до формування сильних конкурентних переваг підприємства;

джерела і фактори формування конкурентних переваг;

прикладний інструментарій управління потенціалом підприємницьких структур, їх конкурентоспроможністю і вартістю;

принципи формування конкурентоспроможності продукції, робіт і послуг;

обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємницьких структур та їх структурних підрозділів;

сутність концепції управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур та специфічні особливості управління нею в організаціях різних типів;

методи оцінювання соціальної конкурентоспроможності підприємницьких структур.

Уміти:

ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє підприємницька структура, визначати ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення його конкурентоспроможності;

використовувати чинники конкурентоспроможності для створення конкурентних переваг підприємницьких структур;

виконувати розрахунки, пов'язані з оцінюванням рівня конкуренції в галузі;

визначати масштаби конкурентного галузевого середовища підприємницьких структур й оцінювати розстановку сил на ринку;

обґрунтовувати організаційно-технічні щодо підвищення якості продукції і продуктивності виробництва;

економічно обґрунтовувати та конкретизувати функції управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур;

застосовувати моделі та методики оцінювання конкурентоспроможності підприємницьких структур.

загальні компетентності (ЗК): ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК5, ЗК6

фахові (спеціальні) компетентності (ФК) :ФК1, ФК2, ФК4, ФК5, ФК7, ФК8.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи конкурентоспроможності підприємств

Тема 1. Сучасні теорії конкуренції.

Конкуренція: сутність і види. Конкуренція як економічна категорія. Еволюція поглядів на конкуренцію. Концептуальні підходи до конкуренції. Етапи розвитку методології конкурентоспроможності. Наукові центри та школи, що досліджують конкуренцію. Конкуренція як рушійна сила ринку. Види конкурентної поведінки. Конкуренція на мікро-, мезо-, макро- і мегарівні економічної системи. Функції конкуренції як економічної категорії. Елементи механізму конкурентної боротьби. Класифікаційні ознаки економічної конкуренції. Прийоми цінової та нецінової конкуренції. Форми економічної конкуренції.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції

Роль держави у розвитку конкуренції. Державна політика в сфері регулювання конкуренції. Антимонопольна політика. Монополізм та захист ринку від недобросовісної конкуренції. Закон України "Про захист економічної конкуренції". Закон України "Про Антимонопольний комітет України". Цілі державного регулювання конкуренції. Економічні методи регулювання конкуренції.

Особливості антимонопольного регулювання української економіки. Завдання та функції Антимонопольного комітету України. Об'єкти антимонопольної політики. Методи та засоби антимонопольного регулювання в Україні. Основні фактори, що впливають на обмеження конкуренції. Основні напрямки антимонопольної політики. Система органів Антимонопольного комітету України. Аналіз стану монополізації вітчизняної економіки. Державний контроль за економічною концентрацією. Захист від недобросовісної конкуренції. Світовий досвід державного регулювання конкуренції.

Тема 3. Діагностика конкурентного середовища.

Конкурентне середовище та його складові. Класифікація конкурентного середовища. Класична модель конкурентного середовища. Модель п'яти конкурентних сил М. Портера. Типи конкурентних ситуацій та стратегії отримання конкурентних переваг. Фактори конкурентоспроможності підприємства. Узагальнений алгоритм оцінки конкурентоспроможності підприємства. Підходи та методи оцінки конкурентоспроможності підприємства. Критерії та показники конкурентоспроможності підприємства.

Конкурентні переваги. Метод, що ґрунтується на теорії конкурентних переваг. Оцінка конкурентоспроможності організації. Використання результатів діагностики конкурентоспроможності підприємства.

Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність та конкурентна позиція підприємства. Чинники утримання конкурентної переваги. Потенціал конкурентоспроможності. Особливості потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Ступінь конкурентоспроможності потенціалу. Оцінка потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Критеріальні та експертні методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу. Графічні, математичні та методи логічного аналізу конкурентоспроможності потенціалу. Статистичні, індикаторні та матричні методи. Зовнішні фактори, як обмеження використання потенціалу конкурентоспроможності. Потенціал функціональних елементів носія як фактор визначення рівня загального потенціалу.

Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємницьких структур

Поняття конкурентної переваги. Теорія конкурентної переваги М. Портера. Змістова характеристика конкурентної переваги. «Аналіз пар» як спеціальний вид оцінки конкурентних переваг товарів. Відносність конкурентної переваги. Класифікаційні ознаки конкурентних переваг підприємства. Вплив державної політики на процес формування конкурентних переваг.

Джерела конкурентних переваг. Види діяльності при конкуренції, що входять у ланцюжок цінності підприємства. Ланцюг цінності постачальників. Ланцюг цінності каналів збуту. Ланцюг цінності покупців. Причини новацій, що дають конкурентну перевагу.

Формування конкурентних переваг об'єктів на підставі їхньої ексклюзивної цінності. Теорія конкурентної переваги на основі поняття «цінність» Р. А. Фатхутдінова. Класифікаційні ознаки ексклюзивної цінності. Аналіз перетворення цінності в технічний, соціальний, економічний або політичний ефект. Основи прогнозування конкурентної переваги.

Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємницьких структур.

Конкурентна перевага й типові стратегії. Джерела конкурентної переваги. Фактори втримання конкурентних переваг. Базові конкурентні стратегії Портера. Система конкурентних стратегій підприємства. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції). Стратегії конкурентної поведінки підприємства. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Стратегія лідерства за витратами. Концепція ланцюга цінностей. Стратегія широкої диференціації.

Підходи до створення успішної купівельної цінності. Стратегія оптимальних витрат. Стратегія ринкової ніші або фокусування. Стратегія упередження.

Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства та управління нею

Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємницьких структур.

Фактори втримання конкурентних переваг. Вибір напрямку для основних зусиль підприємства. Ієрархія джерел конкурентної переваги. Наявність необхідних навичок і здібностей. Постійна модернізація виробництва й інших видів діяльності як одна з найважливіших причин збереження конкурентної переваги. Сили впливу на проведення змін. Фундамент для пошуку конкурентних переваг.

Оцінка зовнішніх конкурентних переваг. Оцінка внутрішніх конкурентних переваг. Перетворення якісних показників на кількісні оцінки. Досягнення співставності показників. Конкурентні стратегії. Вибір конкурентної стратегії на базі результатів оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Моделювання сценаріїв розвитку конкурентоспроможності підприємства.

Вибір стратегії і тактики підвищення конкурентоздатності, обґрунтування управлінських рішень і механізмів їхньої реалізації для забезпечення цільового рівня конкурентоздатності підприємства. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції).

Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції.

Комплексний підхід до підвищення якості й конкурентоспроможності продукції. Етапи стратегії управління якістю продукції. Перегляд основних видів діяльності підприємства для розширення ринків збуту. Пожвавлення інвестування нововведень у перспективні напрями. Ефективне використання внутрішніх джерел підприємства.

Концепція якості продукції в системі внутрішньофірмового управління. Якість продукції як ключовий чинник утримання позицій на ринку. Основні напрями підвищення якості продукції. Атестація виробництва на відповідність міжнародним стандартам якості серії ISO 9000. Етапи управління якістю продукції.

Загальна схема оцінювання конкурентоспроможності продукції. Етапи життєвого циклу товару. Теорія життєвого циклу товару. Порядок оцінювання конкурентоспроможності продукції. Ситуації, для обґрунтування прийнятих рішень яких можуть бути використані принципи та методи оцінювання конкурентоспроможності.

Вибір номенклатури параметрів, які використовуються при оцінюванні конкурентоспроможності. Технічні параметри конкурентоспроможності

(параметри призначення; ергономічні параметри; естетичні параметри; нормативні параметри). Економічні параметри конкурентоспроможності.

Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції. Оцінка параметрів аналізованої продукції шляхом зіставлення з параметрами порівняння. Аналіз результатів при оцінюванні за нормативними параметрами. Диференційований метод. Комплексний метод оцінювання конкурентоспроможності продукції.

Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур.

Поняття про конкурентний статус. Відмінності в трактуванні поняття конкурентного статусу підприємства І. Ансоффа та М. Портера. Порядок розрахунку конкурентного статусу підприємства. Фактори впливу на конкурентний статус підприємства.

Методика оцінювання конкурентного статусу підприємства. Принципи кількісного оцінювання рівня конкурентного статусу підприємства. Узагальнююча оцінка конкурентного статусу підприємства. Умови застосування кількісної оцінки рівня конкурентного статусу підприємства.

Структура системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Вихідні ланки системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Аналіз структури системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Показники конкурентної переваги за елементами системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Процес управління конкурентоспроможністю підприємства. Етапи і процедури процесу управління конкурентоспроможністю підприємства. Загальна блок-схема організаційно-економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю підприємства. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Зміст зовнішнього середовища системи. Компоненти зовнішнього середовища, що впливають на ефективність і стабільність функціонування підприємства. Фактори макросередовища та інфраструктури регіону. Фактори мікросередовища підприємства.

Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємницьких структур.

Соціально-орієнтований розвиток економіки. Соціально і екологічно відповідальний бізнес. Модель соціально-орієнтованої конкурентоспроможності. Концепція соціально-відповідальної конкурентоспроможності підприємства. Концепція соціально-орієнтованого маркетингу. Десять принципів відповідальної конкурентоспроможності сформульовані ООН. Методологія соціально-відповідальної конкурентоспроможності. Соціально-конкурентний синтез. технологія економічного прориву. Стратегії конкурентної боротьби в контексті

корпоративної соціальної відповідальності. Конкурентні переваги в умовах соціальної відповідальності підприємства.

Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності.

Програмою підвищення конкурентоспроможності. Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Принципи розробки та реалізації програми підвищення конкурентоспроможності. Основні засоби підвищення конкурентоспроможності підприємства. Основні організаційні форми підвищення конкурентоспроможності. Основні сфери підвищення конкурентоспроможності.

Способи підвищення конкурентоспроможності. Напрями дій при розробці та виконанні програми підвищення конкурентоспроможності. Зовнішні та внутрішні передумови, що визначають необхідність розробки програм підвищення конкурентоспроможності. Фактори успіху програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Програми підвищення продуктивності та якості як складові програм підвищення конкурентоспроможності підприємства. Управління програмою підвищення конкурентоспроможності.

Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни. Вітчизняний та міжнародний досвід реалізації програм підвищення конкурентоспроможності.

Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур

Управлінські моделі і технології формування конкурентоспроможності підприємства. Принципи та критерії оцінки ефективності управління конкурентоспроможністю підприємства. Показники ефективності управління конкурентоспроможністю підприємства. Підрахунок очікуваного економічного ефекту від реалізації моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.

Ефективність реінжинірингу бізнес-процесів та оцінювання ефективності бенчмаркінгових рішень, виведення показників ефективності координаційно-стабілізуючої моделі управління конкурентоспроможністю підприємства. Здійснення оцінки ефективності управління проектами конкурентоспроможності та загальної оцінки моделі динамічної альтернативності.

Постановка завдання управління конкурентоспроможністю підприємства і означення наборів елементів моделі управління. Модель обліково-аналітичної системи. Модель функціонування підприємства. Модель організаційно-розпорядчої системи. Ефективність реалізації завдань управління конкурентоспроможністю підприємства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методичні основи конкурентоспроможності підприємницьких структур													
Тема 1. Сучасні теорії конкуренції	1	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Державне регулювання конкуренції	2	10	2	2	-	-	6	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Діагностика конкурентного середовища	3	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності	4	10	-	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємницьких структур	5	10	2	4	-	-	4	10	-	2	-	-	8
Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємницьких структур	6-7	10	2	4	-	-	4	10	-	2	-	-	8
Разом за змістовим модулем 1		60	10	16	-	-	34	60	4	4	-	-	52
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємницьких структур та управління нею													
Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємницьких структур	8	10	-	2	-	-	8	10	2	-	-	-	8
Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	9-10	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємницьких структур	11-12	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємницьких структур	13	10	--	2	-	-	8	10	-	-	-	-	10
Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	14	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	8
Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю	15	10	-	4	-	-	6	10	-	2	-	-	8

підприємницьких структур													
Разом за змістовим модулем 2		60	6	14	-	-	52	72	4	6	-	-	50
Усього годин		120	15	30	-	-	84	120	8	10	-	-	102

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасні теорії конкуренції	2
2	Державне регулювання конкуренції	2
3	Діагностика конкурентного середовища	2
4	Визначення потенціалу конкурентоспроможності	2
5	Формування конкурентних переваг підприємства	2
6	Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства	4
7	Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства	4
8	Особливості управління конкурентоспроможністю продукції	2
9	Управління конкурентоспроможністю підприємства	2
10	Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства	2
11	Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності	4
12	Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства	2

6. Індивідуальні завдання

Під час вивчення дисципліни та модульного контролю знань студенти виконують індивідуальні завдання.

Завдання 1.

1. Чи можна вважати універсальною методику оцінювання внутрішньогалузевого суперництва за М. Портером?

2. Переваги і недоліки стратегічного позиціонування учасників галузі.

На основі даних, наведених у таблиці 2.1, здійснити оцінювання конкурентного середовища підприємства за методом бального оцінювання з врахуванням вагомості показників та побудувати профіль галузі.

Таблиця. Показники конкурентного середовища підприємства

Показник	Вагомість показника	Фірма А	Фірма Б	Фірма В
		Власна фірма	Бал	Бал
1. Зміна цін на продукцію	0,2	3	2	2
2. Асортимент продукції	0,5	8	6	7
3. Якість продукції	0,2	7	7	6
4. Імідж товару	0,15	7	5	6
5. Стимулювання збуту	0,1	6	4	5
6. Мобільність в задоволенні потреб споживачів	0,05	5	4	4
7. Наявність розгалуженої дистриб'юторської мережі	0,1	6	7	7
8. Ділова репутація	0,05	6	5	6
9. Організаційна ефективність	0,05	5	4	5
10. Виконання індивідуальних замовлень споживачів	0,05	4	4	3

Завдання 2.

1. Прийнятність концепції життєвого циклу галузі у прогнозуванні її розвитку.

2. У чому сутність та цільове призначення діагностики галузевого суперництва?

Задача. За даними, наведеними у таблиці, визначити коефіцієнт концентрації ринку для кожного з підприємств та зробити відповідні висновки й подати отримані розрахунки у вигляді, зручному для аналітика.

Таблиця. Обсяг продажів підприємства

Підприємство	Обсяг продажів підприємства, тис. грн.
А	290000
Б	345000
В	176000

Також під час вивчення дисципліни студенти готують реферативні доповіді з запропонованої тематики за власним вибором.

***Орієнтовні теми рефератів з дисципліни
«Конкурентоспроможність підприємства»***

1. Змістова характеристика конкуренції.
2. Вплив конкуренції на результати діяльності підприємства.
3. Особливості поведінки сучасних підприємств в умовах конкурентного середовища.
4. Залежність стратегії конкурентної боротьби від виду діяльності підприємства.
5. Стратегія виключення зайвих витрат.
6. Конкурентоспроможність галузі.
7. Зовнішні фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.
8. Внутрішні фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.
9. Організаційні заходи, що підвищують рівень конкурентоспроможності підприємства.
10. Теорія конкурентної переваги М. Портера.
11. Змістова характеристика конкурентної переваги.
12. «Аналіз пар» як спеціальний вид оцінки конкурентних переваг товарів.
13. Відносність конкурентної переваги.
14. Класифікаційні ознаки конкурентних переваг підприємства.
15. Вплив державної політики на процес формування конкурентних переваг.
16. Види діяльності при конкуренції, що входять у ланцюжок цінності підприємства.
17. Класифікаційні ознаки ексклюзивної цінності.
18. Основи прогнозування конкурентної переваги.
19. Змістова характеристика конкурентної діагностики.
20. Причини формування позиції споживачів.
21. Порівняння комерційних характеристик товарів.
22. Оцінювання адекватності комерційних характеристик вимогам ринку.
23. Порівняння стратегій позиціонування товару на ринку.
24. Сутність SWOT-аналізу.
25. Метод аналізу GAP.
26. Філософія LOTS.
27. Метод PIMS.
28. Модель аналізу «Мак-Кінзі».
29. Якість продукції як ключовий чинник утримання позицій на ринку.
30. Основні напрями підвищення якості продукції.
31. Атестація виробництва на відповідність міжнародним стандартам якості серії ISO 9000.
32. Порядок оцінювання конкурентоспроможності продукції.

33. Ситуації, для обґрунтування прийнятих рішень яких можуть бути використані принципи та методи оцінювання конкурентоспроможності.
34. Технічні параметри конкурентоспроможності (параметри призначення; ергономічні параметри; естетичні параметри; нормативні параметри).
35. Економічні параметри конкурентоспроможності.
36. Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції.
37. Поняття про конкурентний статус.
38. Фактори впливу на конкурентний статус підприємства.
39. Методика оцінювання конкурентного статусу підприємства.
40. Аналіз структури системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
41. Показники конкурентної переваги за елементами системи забезпечення конкурентоспроможності підприємства.
42. Компоненти зовнішнього середовища, що впливають на ефективність і стабільність функціонування підприємства.
43. Фактори макросередовища та інфраструктури регіону.
44. Фактори мікросередовища підприємства.

7. Методи навчання

Повноцінне оволодіння студентами тем навчальної дисципліни відбувається під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи згідно з навчальним планом.

Важливе місце відводиться самостійній роботі студентів, яка в рамках Болонського процесу розглядається як один із найважливіших елементів нових освітніх технологій.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння студентами під час самостійної роботи, виноситься на поточний та підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується під час аудиторних навчальних занять.

Викладач призначає щотижневі індивідуальні консультації для того, щоб студенти змогли з'ясувати всі проблемні питання стосовно даної дисципліни. Лектор також здійснює консультації через мережу Інтернет. Всі студенти мають електронну адресу і можуть таким чином отримати консультацію.

8. Форми контролю

Дисципліна “Конкурентоспроможність підприємства” відноситься до нормативних дисциплін, організація навчання проходить у групах, визначених деканатом у відповідності до розкладу занять.

Семестрова підсумкова атестація проводиться у формі іспиту на основі поточних результатів вивчення дисципліни та модульного контролю знань студентів, який здійснюється протягом семестру.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$

.

10. Методичне забезпечення

1. «Конкурентоспроможність підприємства». Методичні вказівки. - К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2015.- 52 с.
- 2.«Конкурентоспроможність підприємства». Методичні вказівки для практичних занять та самостійного вивчення дисципліни для студентів денної, заочної та екстернатної форм навчання ОКР «Магістр» спеціальності 8.030504 «Економіка підприємства» - К.: ЦП "КОМПРИНТ", 2013.- 65 с.

11. Рекомендована література

- 1.
2. Должанський І. З., Загорна Т. О. Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посіб. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
3. Єпіфанова І. Ю. Напрямки забезпечення конкурентоспроможності підприємств кондитерської галузі в Україні / Єпіфанова І. Ю., Гайдей М. О. // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – №23. – С. 53-57.
4. Журба І.О. Сутність і значення конкурентоспроможності підприємства / І.О. Журба, Ю.М. Коляденко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>.
5. Коваленко О.В., Мисенко Д.М. Розробка заходів з підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах. Економічний вісник. 2014.

6. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення : [монографія] / за заг. ред. О.Г. Янкового. – Одеса : Атлант, 2013. – 470 с. 7.
7. Кобиляцький Л.С. Управління конкурентоспроможністю: Навчальний посібник. – К.: Зовнішня торгівля, 2003. – 304 с.
8. Лупак Р.Л. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. – Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с.
9. Марков Б. М. Антимонопольне регулювання: зарубіжний досвід та межі його адаптації до реалій України [Електронний ресурс] / Б. М. Марков. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2834>.
10. Муржак Ю. В. Антимонопольне регулювання: світовий досвід та застосування його в Україні [Електронний ресурс] / Ю. В. Муржак, І. П. Бахновська. – Режим доступу: <http://int-konf.org/konf052013>.
11. Омеляненко Т.В., Барабась Д.О., Вакуленко А.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2006. – 272 с.
12. Пастернак-Таранушенко Г., Рожок В. Конкуренция. Курс лекций и практических на русском и украинском языках. – Киев: ЦУЛ, 2002. – 322 с.
13. Піддубник І. О., Піддубна А. І. Управління міжнародною конкуренто-спроможністю підприємства: Навч. посіб. / За ред. І. О. Піддубного. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 284 с.
14. Піддубна Л.І. Конкурентоспроможність економічних систем: теорія, механізм регулювання та управління: Монографія. / Л.І. Піддубна. Х.: ВД «ІНЖЕК». 2007. 368 с.
15. Портер Майкл Е. Стратегія конкуренції. Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів. – К.: Основи, 1997. – 390 с.
16. Портер М. Конкурентное преимущество: Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 715 с.
17. Портер М. Конкурентная стратегия: методика анализа отраслей и конкурентов / М. Портер. – 3-е изд. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2007. – 453 с.
18. Теоретичні та прикладні аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємств : колективна монографія у 4 т. / за ред. О. А. Паршиної. – Дніпропетровськ : «Герда», 2013.
19. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / С. М. Клименко, Т. В. Омеляненко, Д. О. Барабась та ін. – К. : КНЕУ, 2008. – 520 с.
20. Фатхудинов Р. А. Управління конкурентоспроможністю організації: підручник / Р. А. Фатхудинов, Г. А. Осовська. – К. : Кондор, 2009. – 470 с.
21. Хрущ Н. А. Конкурентні стратегії: процеси створення та реалізації: монографія / Н. А. Хрущ, М. В. Желіховська; [за ред. проф. д.е.н., проф. Н. А. Хрущ]. – К.: Освіта України, 2010. – 315 с.

22. Яців І.Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств : монографія / І.Б. Яців. – Львів : Український бестселер, 2013. – 427 с.

Нормативні акти

1. Закон України «Про обмеження монополізму та недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» від 18 лютого 1992 року № 2132-ХН.
2. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» № 258/95-ВР від 05.07.1995 р.
3. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР. Введений в дію Постановою ВР від 7 червня 1996 року № 237/96-ВР з 1 січня 1997 року. – Голос України. – 2.07.1996 р.
4. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 28 грудня 1998 року № 330-ХІУ. – Урядовий кур'єр. – 18.02.1999, № 31 – 32, «Орієнтир». – С. 1 – 12.
5. Закон України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22 грудня 1998 року № 331-ХІУ. – Урядовий кур'єр. – 25.02.1999, № 36 – 37, «Орієнтир». – С. 1 – 11.
6. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-ІІІ.
7. Закон України «Про природні монополії» від 20 квітня 2000 року № 1682-ІІІ.
8. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 року № 330-ХІУ (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 9. - Ст. 65.
9. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ ХІУ (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 30. - Ст. 379.
10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 року № 1682-ІІІ (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. - 2000. - № 30. - Ст. 238.
11. Про введення обов'язкової сертифікації продукції в Україні: Наказ Держстандарту України № 498 від 30 серпня 2002 р. - К.: Держстандарт України, 2002. – 34 с.
12. Про затвердження Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку: Розпорядження Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р. ІІ // Офіційний вісник України. - 2002. - № 14. - С. 396. - Ст. 778.
13. Про затвердження Типових вимог до узгоджених дій суб'єктів господарювання для загального звільнення від попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на узгоджені дії суб'єктів господарювання: Розпорядження Антимонопольного комітету

України від 12.02.2002 року № 27-р. // Офіційний вісник України. - 2002. - №11.
- С. 279. - Ст. 543.

14. Методика визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку // Офіційний вісник України від 19.04.2002. - 2002. - № 14. - С. 396. - Ст. 778.

Інформаційні ресурси

1. www.amc.gov.ua
2. www.cbonds.info.
3. www.dfp.gov.ua.
4. www.ukrstat.gov.ua
5. www.e-inform.com.ua.
6. www.agroua.net
7. <http://macrostat.iatp.org.ua/>
8. www.minagro.gov.ua
9. www.Nubip.edu.ua
10. www.elarn.edu.ua